

Medlem af Inatsisartut
Pipaluk Olsen

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 004/2026 om barnets sygedag

Brevdato: 04-03-2026
Sagsnr.: 2026-1387
Akt id. 26144323

Hermed fremsendes besvarelse af nedenstående § 37 spørgsmål. Da spørgsmålene går på tværs af flere ressortområder, er der indhentet svar fra en række øvrige departementer som anført nedenfor. De indhentede svar er anført nedenfor, idet bidragene fra de relevante departementer er sammenstillet og redigeret med henblik på en helhedsorienteret besvarelse.

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Hvordan vurderer Naalakkersuisut de nuværende regler for forældres mulighed for at blive hjemme med et sygt barn?

Naalakkersuisut har forståelse for, at spørgsmålet om fravær, når et barn ikke er rask, kan opleves som en vanskelig balance for mange familier. Når et barn er påvirket af sygdom, opstår der ofte et pres mellem hensynet til barnets behov for omsorg og ro og hensynet til arbejdspladsens forpligtelser.

På det offentlige arbejdsmarked har ansatte ret til fravær med løn på barnets første fraværsdag i forbindelse med sygdom, såfremt forholdene på tjenestestedet tillader det. Ordningen gælder ens på tværs af overenskomstområder og bidrager til gennemsigtighed og ligebehandling. Herudover findes bestemmelser om fravær ved barns indlæggelse.

Der foreligger ikke systematiske analyser af reglernes anvendelse, men det er opfattelsen, at der i praksis ofte udvises fleksibilitet og dialog i den konkrete situation.

2. Hvilke overvejelser gør Naalakkersuisut sig om barnets tarv i situationer, hvor et barn sendes i daginstitution, selv om barnet fortsat er sygt?

Til besvarelse af spørgsmålet oplyser Departementet for Børn, Unge, Familier og Indenrigsanliggender følgende:

"Naalakkersuisut vil tage udgangspunkt i, at alt arbejde i dagtilbud skal ske med barnet i centrum og med henblik på at sikre barnets bedste (trivsel, læring og udvikling). Det følger af Inatsisartutlov om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen nr. 62 § 1 og § 2, nr. 1. Når barnet fortsat er sygt, vil barnets tarv derfor typisk indebære, at barnet ikke bør være i daginstitution, hvis barnets tilstand gør opholdet uforsvarligt – og navnlig ikke hvis der er smitterisiko. Her er den konkrete regel, at børn (og personale) med smitsom sygdom ikke må modtages, når de frembyder smitterisiko, og at hjemmet skal underrettes med henblik på hjemtagelse, hvis der opstår tegn på smitsom sygdom under opholdet, jf. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 5 af 13. april 2010: Selvstyrets bekendtgørelse om forholdsregler mod smitsomme sygdomme i pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen nr. 5 af 13. april 2010 § 2, stk. 1-2 (samt landslægens rolle ved tvivl i stk. 3). Naalakkersuisuts overvejelser vil samtidig være knyttet til deres overordnede tilsyn med området, mens kommunen fører

det almindelige og pædagogiske tilsyn med de konkrete dagtilbud, jf. Inatsisartutlov om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen nr. 62 § 41-42."

3. Hvad vil de økonomiske og administrative konsekvenser være for det offentlige, såfremt en forælder skulle få ret til at gå hjemme med sit barn, indtil barnet er rask?

Der findes ingen beregninger for, hvad det vil koste det offentlige, såfremt forældre får mulighed for at blive hjemme med et barn, der ikke er rask, til barnet er rask.

En eventuel udvidelse af rettighederne vil skulle vurderes i en bredere sammenhæng, hvor der tages hensyn til både familiernes behov og arbejdsmarkedets samlede organisering. I dag fastlægges sådanne rettigheder som udgangspunkt gennem overenskomstforhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter. En central regulering vil derfor indebære en ændring i den nuværende balance mellem lovgivning og aftalesystem.

Det er vigtigt at pointere, at en arbejdsplads først og fremmest har fokus på en drift, herunder en ansvarsfuld anvendelse af økonomiske midler. For ikke at reducere transparens, konkurrencedygtighed og ligestilling på tværs af det samlede arbejdsmarked, vil centralt fastsatte regler derfor teoretisk set skulle indføres på tværs. Derfor må et sådan tiltag også forventes at have effekt for erhvervslivet. Herudover vil udgifterne hertil skulle dækkes, og må formodes at blive taget fra den samlede lønsum, hvorved grundlønsforbedringer må forventes tilsvarende reduceret.

Et spørgsmål, der vil kræve forudgående afklaring, er ligeledes, hvem der skal vurdere barnets sygdom og hvornår barnet er rask nok til at komme i daginstitution. For en medarbejder, der er syg i en længere periode, er der ofte behov for en sundhedsfaglig vurdering og uarbejdsdygtighedserklæring. Det må forventes også at være nødvendigt for barnet. Dermed vil der blive skabt et yderligere pres på sundhedsvæsenet.

Se herudover svar på spørgsmål nr. 5.

4. Hvordan vurderer Naalakkersuisut, at de nuværende regler påvirker smittespredning i daginstitutioner og på arbejdspladser?

Til besvarelse af spørgsmålet oplyser Departementet for Sundhed og Personer med Handicap følgende:

"I henhold til Landslægeembedets vejledning "Smitsomme sygdomme hos børn og unge" fra 2025 (1) er hovedreglen, at "syge børn og personale ikke må komme i institutionen, og at et barn med en smitsom sygdom først må komme igen, når det ikke længere smitter". Ved visse sygdomme må barnet dog gerne komme i institution, selv om der kan være en vis smitterisiko, forudsat at barnet er rask. Det gælder fx for flydeører, lussingesyge, hånd-, fod- og mundsygdom, forkølelsessår, børneorm, vandvorter m.v.

Det kan i praksis være vanskeligt at definere, hvornår et barn er rask. Ifølge Landslægeembedets vejledning er "barnet rask, når det er feberfrit, og almentilstanden er upåvirket. Barnet skal kunne deltage i de aktiviteter, det plejer uden at kræve særlig omsorg og pasning. Barnet skal fx kunne lege ude og tage med på udflugt."

Der findes ikke opgørelser eller på anden måde konkret viden om, i hvilket omfang der er syge børn, som møder op i daginstitutioner her i landet. Vi ved derfor heller ikke mere præcist, hvor meget det påvirker smittespredningen.

Naalakkersuisut respekterer de gældende aftaler, der giver forældre ret til at passe barnet på første sygedag. Hvis arbejdsmarkedets parter ønsker at udvide ordningen til også at omfatte anden sygedag, vil Naalakkersuisut tage dette op til drøftelse.

Smittespredning i daginstitutioner påvirkes af mange forhold, herunder hygiejniske standard, pladsforhold, indeklima og omfanget af udendørs ophold blandt børnene. Det er endvidere af betydning for smittespredningen, at mange af de akutte smitsomme sygdomme smitter mest tidligt i forløbet og i nogle tilfælde, før barnet er sygdomspåvirket.”

5. Hvilke muligheder ser Naalakkersuisut for at skabe mere sammenhængende og fleksible ordninger, der både tager hensyn til barnets sundhed, forældrenes arbejdssituation og institutionernes drift?

Naalakkersuisut ser positivt på dialog om, hvordan ordninger kan indrettes, så de i videst muligt omfang understøtter barnets sundhed og familiens behov, samtidig med at der tages ansvar for institutionernes og arbejdspladsernes drift.

Det er Naalakkersuisuts grundlæggende holdning, at arbejdsmarkedsforhold som udgangspunkt bør reguleres i samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter, da det giver mulighed for løsninger, der er forankret i praksis og tager hensyn til forskellige branchers vilkår.

For at undgå skævvridning mellem brancher og mellem medarbejdere på samme arbejdsplads, er det samtidigt at foretrække, at ændringer foretages tværgående. På den baggrund anbefalede Overenskomstkommissionen¹ i 2022, at fagforeningerne tager initiativ til at danne forhandlingsfællesskaber. Naalakkersuisut bakker fortsat op om denne anbefaling og vil derfor fortsat se positivt på, at landets fagforeninger går sammen i større fællesskaber, der kan arbejde med fælles overenskomster og/eller aftaler.

6. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?

Naalakkersuisut anerkender, at spørgsmålet om barns fravær ved sygdom rummer både menneskelige, sundhedsmæssige og samfundsøkonomiske dimensioner. Det er et område, hvor mange familier kan opleve sårbarhed og behov for fleksibilitet.

Naalakkersuisut er derfor åbne over for fortsat dialog om, hvordan rammerne kan udvikles på en måde, der balancerer hensynet til barnet, familien og samfundets samlede ressourcer.

Afslutningsvist er det relevant at gøre opmærksom på, at Holdbarheds- og Vækstplan II i et hovedafsnit om de centrale udfordringer for den økonomiske holdbarhed påpeger, at

¹ Overenskomstkommissionen bestod af en af Naalakkersuisut udpeget formand, 6 medlemmer udpeget af fagforeningerne, 3 medlemmer udpeget af kommunerne og 3 medlemmer udpeget af Grønlands Selvstyre. Kommissionen drøftede reformeringen af det offentlige overenskomsts system. Se kommissionens 32 anbefalinger i betænkningen her: https://naalakkersuisut.gl/Publikationer?types=&subjects=79e0adaf-65a8-41cf-b5cd-2f2eb15422c8&page=1&dates=2022&sc_lang=da

befolkningsudviklingen med hensyn til antallet af borgere og alderssammensætningen er central for den fremtidige økonomiske og fysiske planlægning.

I den forbindelse fremhæves, at en af de forventede hovedudfordringer i forhold til netop den demografiske udvikling er en svagt faldende fertilitet. De nyeste tal fra Grønlands Statistik viser en fertilitet på knap 1,75 børn i gennemsnit pr. kvinde, hvor 2,1 børn i gennemsnit pr. kvinde vurderes til at være nødvendigt for at sikre balance i befolkningsstørrelsen på sigt. En fortsat nedgang i befolkningstallet er af flere grunde ikke ønskelig.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Múte B. Egede